

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันจันทร์ที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2559

ปาฏิหาริย์ "โดนัลด์ ทรัมป์" หนีถอยหลัง100วัน 'อเมริกาต้องมาก่อน'

ช่วงเวลาเช่นนี้ คงไม่มีใครละเว้นที่จะพูดถึงผลการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐฯคนที่ 45 จากพรรครีพับลิกันซึ่งมีตัวแทนจากประชาชนในรัฐต่างๆทั้ง 50 แห่งไปลงคะแนนเสียงให้เขามากที่สุดถึง 290 เสียง ชนะคู่แข่งอย่างนางฮิลลารี คลินตัน จากพรรคเดโมแครต ซึ่งเต็งจ๋ามาตั้งแต่ต้นปีอย่างขาดลอย

ประธานาธิบดีคนใหม่ของสหรัฐอเมริกาที่ ทีมเศรษฐกิจ กำลังพูดถึงอยู่ก็คือ นายโดนัลด์ ทรัมป์ มหาเศรษฐีจอมไว้วางใจทรัพย์สินมูลค่ากว่า 3,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รายติดอันดับที่ 156 ของสหรัฐอเมริกา และอันดับที่ 324 ของโลกในทำเนียบของฟอร์บส

นอกเหนือจากการเป็นผู้นำประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 1 หรือคิดเป็นสัดส่วนมากถึง 30% ของจีดีพีโลกแล้ว นโยบายหาเสียงของทรัมป์ยังสร้างความวิตกกังวลให้แก่ประเทศต่างๆทั่วโลก ไม่เฉพาะแต่คนอเมริกันด้วยกันเท่านั้น ยิ่งเมื่อ ทรัมป์ประกาศจะใช้นโยบายทุกด้านเพื่อให้สหรัฐอเมริกากลับมาเป็นยักษ์ใหญ่ของโลกอีกครั้งภายใต้แนวคิด America First ด้วยแล้ว ย่อมไม่มีผู้นำประเทศใดวางเฉยอยู่ได้

ลองติดตามความเห็นจากกูรู ของกูรู 3 ท่านที่ทีมเศรษฐกิจเลือกมาให้ความเห็นข้างท้ายนี้ดูกันเองว่า ทรัมป์จะนำพาสหรัฐอเมริกาไปในทิศทางใด...โลกจะระส่ำ อยู่ยากขึ้น หรืออยู่เย็นเป็นสุขกันถ้วนหน้า

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เกरिकเกียรติ พิพัฒนเสวีธรรม
ราชบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์
อดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นโยบายที่โดนัลด์ ทรัมป์ประกาศออกมาตอนหาเสียง ถ้าทำตามนั้นจริงๆจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกมาก โดยเฉพาะนโยบาย “อเมริกาต้องมาก่อน” (America First) แต่เท่าที่พิจารณาจากการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านๆมาของสหรัฐอเมริกาทั้งหมด ประธานาธิบดีส่วนใหญ่ทำตามนโยบายที่หาเสียง

ไว้ได้อย่างมากก็แค่ครั้งเดียวเท่านั้น เพราะมีข้อจำกัดหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการเมืองในประเทศ ซึ่งทรัมป์กำลังเผชิญหน้ากับการต่อต้านอยู่, การถูกประเทศคู่ค้าตอบโต้ รวมทั้งต้องพิจารณาผลประโยชน์โดยรวมของประเทศด้วย

นอกจากนั้น ในยุคปัจจุบันอเมริกาไม่ได้เข้มแข็งเหมือนเดิม ถ้าเป็นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จะน่ากลัวกว่านี้ เพราะตอนนั้นอเมริกาแกร่งทั้งด้านทหาร อาวุธ และเศรษฐกิจ แต่ขณะนี้สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปแล้ว เศรษฐกิจสหรัฐฯ ไม่ได้ดีนัก แถมเป็นประเทศที่มีหนี้สาธารณะสูงที่สุด เมื่อก่อนมีปริมาณที่เป็นอาวุธร้ายแรง แต่ตอนนี้หลายประเทศก็มีเหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นรัสเซียหรือเกาหลีเหนือ จึงเชื่อว่าที่ที่สุดแล้ว ผลกระทบน่าจะไม่น่ารุนแรงอย่างที่คิด แม้ย่อมจะต้องมีบ้าง จากการปรับเปลี่ยนนโยบายจากพรรคเดโมแครตสู่พรรครีพับลิกัน

“แต่ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือ เหตุการณ์เฉพาะหน้าทำให้เห็นว่าเกิดความไม่แน่นอนขึ้น เกิดความชะงักงันในการตัดสินใจด้านเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะเม็กซิโกที่ค่าเงินเปโซลดลง 7% วันเดียวยรวมทั้งดัชนีหุ้นทั่วโลกที่ลดลง แต่พอรุ่งขึ้น สถานการณ์ก็เริ่มเบาบาง จากที่ทำของทรัมป์ที่ลดความแข็งแกร่งหลังชนะเลือกตั้ง”

ที่จะกระทบมากที่สุดน่าจะเป็นนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งคงต้องมีการทบทวนกันใหม่ ทั้งเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (นาฟต้า) รวมทั้งความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก หรือทีพีพี ซึ่งทรัมป์ประกาศไม่อยากจะสนับสนุน ส่วนความสัมพันธ์กับประเทศอย่างรัสเซีย หลายคนมองว่าน่าจะดีขึ้น พูดคุยกันรู้เรื่องมากกว่าสมัยประธานาธิบดีบารัค โอบามา ซึ่งมีนโยบายขยายอิทธิพลของสหรัฐฯ ไปยังประเทศอื่นๆ รวมทั้งอาเซียน

นอกจากความวิตกกังวลต่อผลกระทบจากชัยชนะของทรัมป์แล้ว ผมอยากให้พวกเราลองว่าชัยชนะของเขา ทำให้โลกตื่น เป็นนาฬิกาปลุกให้ทุกประเทศ ทุกรัฐบาลต้องกลับมาคิดว่า อะไรคือสิ่งที่ประชาชนต้องการขนาดอเมริกา ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของระบบการค้าเสรี (Free Trade) โลกาภิวัตน์ (Globalization) ยังต้องหันมาทบทวนแนวทางของตัวเอง เพราะระบบเหล่านี้ทำให้คนที่ได้เปรียบทางเศรษฐกิจ คนที่กุมอำนาจทางเศรษฐกิจมีรายได้มากขึ้น พุดง่าย ๆ คนรวยยิ่งรวยขึ้น คนจนยิ่งจนลง คนจนอเมริกันนี่จนมากนะ จนกว่าคนจนเมืองไทยด้วยซ้ำ

“ที่สำคัญคนพวยพุ่งมากขึ้นกับบริโภคมมากขึ้น ต้องใช้แบรนด์เนม ต้องใช้ไอโฟน ต้องหาเงินมากขึ้น เอาเปรียบมากขึ้น เลยเกิดไปถึงการเอาเปรียบธรรมชาติ”

นี่เป็นเหตุผลที่คนเดินถนนทั่วไป โดนใจในนโยบายของทรัมป์ รู้สึกมีความหวังและต้องการเปลี่ยน เพราะนโยบายที่ดีนั้น ต้องเป็นนโยบายที่ทุกคนได้ประโยชน์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมภพ มานะรังสรรค์ อธิการบดีสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

“เท่าที่ผมติดตามดูนโยบายของนายโดนัลด์ ทรัมป์ ใน 100 วันแรกที่เขาจะทำอะไรบ้างนั้น นโยบาย America First ของเขา ประการแรกเขาจะพิจารณาเรื่องการค้าระหว่างสหรัฐกับประเทศต่างๆว่าเขาเสียดุลการค้าให้กับประเทศใดบ้าง”

โดยเฉพาะการค้าระหว่างสหรัฐกับจีน ที่มีการค้าขายระหว่างกันปีละ 500,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในการค้าขายดังกล่าว นั้น สหรัฐเสียเปรียบดุลการค้าให้กับจีนถึงปีละ 300,000 ล้านดอลลาร์ จากที่จีนมีการส่งสินค้าไปขายในสหรัฐ ปีละ 400,000 ล้านดอลลาร์ และสหรัฐส่งสินค้าไปขายในจีนปีละ 100,000 ล้านดอลลาร์ จุดนี้เองที่เชื่อว่าทรัมป์จะหาทางให้สหรัฐขาดดุลการค้ากับจีนน้อยลง

ขณะเดียวกันนโยบายของทรัมป์จะให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการดำเนินนโยบายค่าเงินหยวนของจีนว่ามีการทำให้ค่าเงินหยวนอ่อนค่าลงจริงหรือไม่ เนื่องจากมีข้อสังเกตว่ามีเงินหยวนไหลออกนอกประเทศจีนเยอะมากและนำมาไล่ซื้อเงินดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งการที่จีนทำให้ค่าเงินหยวนอ่อนค่าลง จะยิ่งส่งเสริมการเอาเปรียบสหรัฐมากขึ้น เท่ากับเป็นการสนับสนุนการนำสินค้าจีนเข้ามาขายในสหรัฐ และจีนก็จะได้เปรียบดุลการค้ากับสหรัฐมากยิ่งขึ้น ทรัมป์จึงจะมีคำสั่งไปยังรัฐมนตรีคลังสหรัฐ เพื่อให้เข้าไปควบคุมดูแลค่าเงินหยวน ว่ามีการแทรกแซงจริงหรือไม่ ซึ่งหากมีรายงานว่าจริง เขาก็จะเสนอไปยังสภาองเกรสทันทีเพื่อให้มีการออกกฎหมายเก็บภาษีนำเข้าสินค้าจากจีนเพิ่มขึ้น ซึ่งตามที่เขาประกาศไว้คือ จะให้มีการเก็บภาษีนำเข้าสินค้าจากจีนเพิ่มขึ้น 45%

“สิ่งเหล่านี้ทำให้ต้องนำมาคิดต่อว่า เมื่อจีนต้องชะลอการส่งออกสินค้าไปสหรัฐ ทางจีนก็ต้องชะลอการนำเข้าสินค้าที่เป็นวัตถุดิบจากกลุ่มอาเซียนและไทย ซึ่งในปัจจุบันจีนมีการนำเข้าสินค้าจากอาเซียนปีละ 40,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นำเข้าสินค้าจากไทยปีละ 7,000 ล้านดอลลาร์ ซึ่งก็จะกระทบเป็นลูกโซ่เช่นนี้”

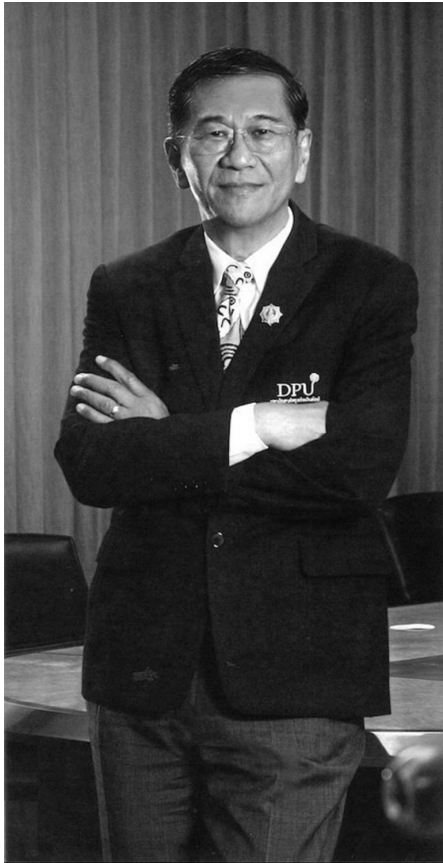
และยังมีประเด็นของนโยบายทรัมป์ที่จะลดภาษีให้ภาคธุรกิจในประเทศอย่างรุนแรงจาก 35% ลงมาเหลือ 15% ตรงนี้จะมีผลกระทบเยอะมาก และถือเป็นการลดภาษีครั้งแรกในรอบ 30 ปีจากที่เคยทำในปี 1980 ซึ่งมีนายโรนัลด์ เรแกน จากพรรครีพับลิกัน พรรคเดียวกับนายทรัมป์ เป็นประธานาธิบดี เพราะเมื่อมีการลดภาษีภาคธุรกิจในประเทศเหลือ 15% ก็จะทำให้ส่งผลกระทบต่อนักลงทุนสหรัฐที่ไปลงทุนในต่างประเทศ ถอนการลงทุนในต่างประเทศเพื่อกลับมาลงทุนในบ้านของตัวเอง

ในกรณีนี้จะกระทบต่อจีนมาก เพราะก่อนหน้านี้ทัพบริษัทยักษ์ใหญ่ของสหรัฐจำนวนมากไปลงทุนตั้งโรงงานในจีนเป็นระลอกใหญ่ที่สุด ซึ่งทรัมป์บอกว่า เฉพาะบริษัทสหรัฐที่เคยไปลงทุนในต่างประเทศ ถ้ากลับมาลงทุนในสหรัฐจะลดภาษีให้เหลือ 10% เป็นการลดภาษีที่มากขึ้นไปอีก จากที่ลดมากอยู่แล้ว เมื่อได้แรงจูงใจบริษัทอเมริกันก็เลยย้อนกลับมาลงทุนในประเทศและชะลอการลงทุนในจีน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (จีดีพี) ของจีน เมื่อเป็นเช่นนี้ คนจีนก็คงจะออกไปท่องเที่ยวต่างประเทศ น้อยลงคงออกมาเที่ยวในอาเซียนและไทยน้อยลงด้วย

“ทรัมป์จะทำตามนโยบายที่เขาได้ให้คำมั่นสัญญา เพราะจะต้องรักษาฐานเสียงชาวอเมริกันที่เลือกเขาไว้จนสุดชีวิต ขณะที่ในช่วง 100 ปีที่ผ่านมา เมื่อพรรครีพับลิกันได้เข้ามาเป็นรัฐบาล จะอยู่ 2 สมัยตลอด”

จึงต้องติดตามต่อไปว่า เมื่อนโยบายหาเสียงของทรัมป์ได้เปลี่ยนมาเป็นนโยบายของรัฐบาลสหรัฐฯ แล้ว จะเป็นไปตามนี้หรือลดความเข้มข้นลงบ้าง

รองศาสตราจารย์ ดร.วรากรณ์ สามโกเศศ

อธิการบดีกิตติคุณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สำหรับผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยนั้น ผมมองว่าเราจะไม่ได้รับผลกระทบในทางตรง แต่จะได้รับผลกระทบทางอ้อม เช่น หากสหรัฐฯ กีดกันสินค้าจากจีน ยอดขายสินค้าของจีนลดลง ทำให้ไทยส่งออกไปยังประเทศจีนได้น้อยลงตามไปด้วย แต่ตอนนี้ผมยังตอบอยู่ ยังไม่สามารถประเมินอะไรได้ชัดเจน

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ต้องดูในเรื่องของแนวคิดเรื่องของความมั่นคงที่เปลี่ยนไป ทรัมป์ไม่ยุ่งเกี่ยวกับภัยก่อการร้าย ที่ผ่านมาเสียเงินเสียทองไปเป็นจำนวนมาก อยากเลิกทำตัวเป็นเจ้าโลกทั้งในเรื่องเศรษฐกิจและความมั่นคง พร้อมหันกลับมามองตัวเองมากขึ้น

จากเดิมเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ เคยเป็นเงินสกุลหลักของอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ เมื่อนโยบายเปลี่ยนก็ส่งผลให้เกิดความวุ่นวายในเรื่องของเศรษฐกิจโลก และหากสหรัฐฯ เลิกทำตัวเป็นเจ้าโลก ความเสี่ยงในเรื่องของความมั่นคงจะเกิดขึ้นทันที ยุโรป ตะวันออก

กลาง และเอเชีย เกิดความวุ่นวาย ยกตัวอย่างเช่น ในเอเชียจากเดิมที่สหรัฐฯ ดูแลญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เมื่อเลิกดูแล จีนก็แผ่อิทธิพลเข้าไปแทนที่

ส่วนการค้าระหว่างประเทศมีการเลิกการค้าเสรี มีการจัดเก็บภาษีนำเข้าสินค้า ยกเลิกข้อตกลงที่พีพีทีที่มีการลงนามเมื่อเดือน ก.ย.59 มีสมาชิก 12 ประเทศ ในอาเซียนมีมาเลเซีย บรูไน เวียดนาม และสิงคโปร์ ซึ่งการยกเลิกที่พีพีทีจะส่งผลดีต่อประเทศไทย

“ทรัมป์เป็นคนที่ไม่มีความรู้ในเรื่องการทหาร ไม่รู้เรื่องต่างประเทศ ไม่รู้ในเรื่องของเศรษฐกิจ ถือว่าเป็นประธานาธิบดีที่ไร้เดียงสา ก็ต้องดูว่านโยบายที่ใช้หาเสียงจะนำมาปฏิบัติได้อย่างไร”

ส่วนการที่ดัชนีหุ้นดาวโจนส์ยับยั้งสูแดนบวกได้ในที่สุดนั้น ถือเป็นการตอบรับต่อนโยบายที่ประกาศชัดเจนว่า ภายใน 100 วัน จะปรับลดภาษีเงินได้นิติบุคคลเหลือเพียง 15% ถือเป็นผลดีต่อบริษัท และหากทรัมป์ดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจตามที่ได้มีการหาเสียงไว้ ในช่วง 6-8 เดือนข้างหน้า หรือตลอดปีหน้า (2560) เศรษฐกิจของสหรัฐฯ จะสามารถขยายตัวได้ แต่จะสร้างปัญหาในระยะยาว

“การที่ทรัมป์ชนะเลือกตั้งแบบเหนือความคาดหมาย แสดงให้เห็นว่าคนอเมริกันต้องการ “CHANGE” หากย้อนไปดูพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ จะเห็นว่าคนอเมริกาเดือดร้อนมากจากการเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมและผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ”

โดยเฉพาะกลุ่มแรงงานที่เป็นคนผิวขาว หรือ Rust Belt อาศัยอยู่นอกเมือง แถบตะวันออกเฉียงเหนือถึงตอนกลางของสหรัฐฯ คนเหล่านี้ถูกผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจปี 2551 อัตราการตกงานมากขึ้น ผลจากการค้าเสรี มีคนต่างชาติพวกเม็กซิโก อพยพเข้ามาทำงาน รวมถึงการกลั้วการเปลี่ยนแปลง มีการนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้ คนกลุ่มนี้ต่อต้านการค้าเสรี กลั้วเทคโนโลยีใหม่ เกือบครึ่งรัฐบาลกลางและนักการเมือง

เมื่อนโยบายการหาเสียงของทรัมป์โดนใจคนกลุ่มนี้ ทั้งในเรื่องต่อต้านการค้าเสรี การกีดกันสินค้าจากจีนด้วยการเก็บภาษีนำเข้าเพิ่มขึ้น การส่งกลับผู้อพยพผิดกฎหมาย สร้างกำแพงกันชายแดนระหว่างสหรัฐฯ กับเม็กซิโก และการปรับลดภาษีเงินได้ เขาถึงได้รับเลือกตั้งและยึดครองทำเนียบขาวได้ในที่สุด

ทีมเศรษฐกิจ

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก ฉบับวันจันทร์ที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2559

ปลดล็อกวิกฤตข้าวอย่างยั่งยืน!

โดย - ดลมนัส กาเจ

แม้มติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เห็นชอบตามมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) ที่ให้ทบทวนมติ ครม.เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559.ที่ผ่านมาเกี่ยวกับเรื่องการดำเนินการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ฤดูกาลผลิต 2559/60 ผ่านโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก ฤดูกาลผลิต 2559/60 จากเดิมที่ครอบคลุมเฉพาะข้าวเปลือกหอมมะลิเท่านั้น เพิ่มเป็นให้ครอบคลุมทั้งข้าวเปลือกเจ้า และข้าวหอมปทุมธานี ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เป้าหมายการดำเนินงานแบ่งเป็น ข้าวเปลือกหอมมะลิตามโครงการเดิม 2 ล้านตัน ข้าวเปลือกเจ้า และข้าวหอมปทุมธานี

1 ล้านตันโดยใช้วงเงินดำเนินการโครงการทั้งหมดกว่า 1.8 หมื่นล้านบาท ทำให้เมื่อรวมเบ็ดเสร็จแล้ว ข้าวเปลือกเจ้าจะได้เงินตันละ 10,500 บาท และข้าวปทุมธานี 1 ตันละ 11,300 บาท ขณะที่ข้าวหอมมะลิจะอยู่ราวๆตันละ 1.3 หมื่นบาท ก็ตาม แต่นั่นเป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น ขณะที่ราคาข้าวในตลาดโลกยังแกว่ง และยังไม่มีการปักจ้งได้ที่จะบ่งชี้ว่าราคาข้าวจะขยับตัวขึ้นในเร็ววันนี้

หากดูตัวเลขขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ หรือเอฟเอโอ รายงานราคาเฉลี่ยของข้าวสารหอมมะลิไทยส่งออกในปี 2558 อยู่ที่ 1,008 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน แต่หลังจากปลายปี 2558 ราคาข้าวสารหอมมะลิลดลงเหลือ 980 ดอลลาร์สหรัฐ และทรุดลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ต้นปี 2559 เป็นต้นมา โดยเฉพาะนับจากเดือนกันยายน 2559 ที่ผ่านมา ราคาได้ตกต่ำอยู่ที่ 725 ดอลลาร์สหรัฐลดลงไปร้อยละ 26 เมื่อเทียบกับเดือนตุลาคมในปี 2558 ขณะที่แหล่งผลิตใน 3 ประเทศคือไทย เวียดนาม และกัมพูชา มีถึง 13 ล้านตันข้าวเปลือก อันนี้ยังไม่รวมกับประเทศอินเดียและปากีสถาน ที่ผลิตข้าวหอมอื่นอีก เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมกับสมาคมสื่อมวลชนเกษตรแห่งประเทศไทย ได้ระดมความคิดเห็นวิชาการด้านข้าวมาสะท้อนแนวคิดบนเวทีเสวนา หัวข้อ “ปลดล็อกแก้ปัญหาการค้าข้าวอย่างยั่งยืน” ที่อาคารสารนิเทศน์ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพฯ เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งมองว่าทางออกต้องพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานข้าวไทยให้เหนือกว่าคู่แข่ง เปิดตลาดใหม่ แบ่งเกรดเพื่ออุตสาหกรรมแปรรูป เป็นต้น

ดร.ดำรง ศรีพระราม รักษาการรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (มก.)สะท้อนให้เห็นว่า สถานการณ์ราคาข้าวที่ตกต่ำในปัจจุบันนั้น ทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อภาคเกษตรมายาวนาน พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือชาวนาทั้งระยะสั้นด้วยการเปิดมหาวิทยาลัยให้เกษตรกรนำข้าวที่ปลูกและสีเองมาขายได้ แต่ที่จำเป็นคือการปัญหาระยะยาว ซึ่ง ม.มีความพร้อมในด้านบุคลากรที่จะร่วมกันทำการพัฒนาวิจัย เพื่อปรับปรุงพันธุ์ข้าวใหม่ และให้ได้คุณภาพ เนื่องจากปัจจุบันราคาข้าวของไทยน่าเป็นห่วงโดยเฉพาะข้าวหอมมะลิ ที่อาจสายพันธุ์อื่นปะปน ให้ความหอมลดลง นอกจากนี้จะมีการพัฒนาในด้านการเพิ่มมูลค่าข้าวให้มากขึ้น เพื่ออนาคตข้าวนั้นไม่เพียงแต่นำมาบริโภค หากอาจมีการแปรรูปทำเป็นเครื่องสำอาง หรือที่มีคุณค่าทางโภชนาสูง หรือเป็นโอสธ เป็นต้น

สอดคล้องแนวคิดของ รศ. สมพร อิศวิลานนท์ นักวิชาการอาวุโสสถาบันคลังสมองของชาติ ซึ่งถึงสถานการณ์ข้าวไทยในตลาดโลกว่า ผลผลิตข้าวของโลกมีมากกว่าการบริโภค ในขณะที่การขยายตัวของสต็อกข้าวโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในประเทศผู้ผลิตข้าวที่สำคัญ ทั้งในประเทศจีน อินเดีย โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียมีสัดส่วนข้าวส่วนเกินสูงขึ้นทุกระดับ ทำให้ประเทศผู้ผลิตผู้ส่งออกมีการแข่งขันด้านราคา

ของตลาดข้าวสูงขึ้น ตั้งแต่ข้าวหอมมะลิซึ่งเป็นข้าวระดับพรีเมียมที่ไทยเคยมีการส่งออกมากกว่า โดยมีคู่แข่งสำคัญอย่างเวียดนาม กัมพูชา ส่วนข้าวในระดับข้าวขาว 5% และ 25% ก็มีคู่แข่งที่สำคัญอย่างอินเดียและเวียดนาม

“ตอนนี้ที่น่าจับตามองคือเขมร แม้จะเพิ่งลงมาสู่ตลาดแต่ก็มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะว่าคุณภาพข้าวหอมมะลิของเขมรที่เรียกว่า ข้าวผกมะลิ แทบไม่แตกต่างกับเรา ในขณะที่ของเราพบว่าปัจจุบันมีกลิ่นหอมน้อยลง ซึ่งอาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คุณภาพของข้าวหอมมะลิไทยถูกทำลาย ถูกเปรียบเทียบกับข้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน กลายเป็นสินค้าที่ทดแทนกันได้” รศ.สมพร กล่าว

นักวิชาการอาวุโสสถาบันคลังสมองของชาติ เสนอทางออกว่า ควรปรับโครงสร้างการผลิตข้าวให้เกิดความสมดุล เน้นการผลิตข้าวที่เป็นตลาดเฉพาะ โดยอาศัยชุมชนเป็นผู้ขับเคลื่อนว่าจะทำอย่างไรให้เกิดการใช้นวัตกรรมให้มากที่สุด ควรสร้างมาตรฐานข้าวขึ้นมาใหม่ ข้าวชนิดใดเหมาะกับการนำไปแปรรูปเพิ่มมูลค่า เช่น นำไปทำเป็นเส้นก๋วยเตี๋ยว หรือทำเป็นแป้ง และโดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยจะต้องเข้าใจมาตรฐานการผลิตข้าวในยุคยุคการค้าเสรีด้วย เช่นเดียวกับ รศ.ดร.อภิชาติ วรรณวิจิตร ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์ข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เจ้าของผลงานวิจัยเรื่องข้าวมากมาย โดยเฉพาะการปรับปรุงพันธุ์ข้าวไรซ์เบอร์รี่ มองว่า ความหอมของข้าวหอมมะลิ 105 ได้มีงานวิจัยออกมา พบว่าความหอมจะอยู่รอบๆเมล็ดข้าว ไม่ได้อยู่ลึกลงไปในแกนข้าว เมื่อเก็บไว้นานๆความหอมอาจลดน้อยลงได้ และนอกจากนี้การปลูกในสภาพพื้นที่ดินหรือสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันก็มีผลต่อความหอมเช่นกัน รวมทั้งพันธุ์ข้าวที่นำมาปลูกไม่บริสุทธิ์มีการเจือปน

อีกทั้งการใช้ปุ๋ยเคมีที่มากขึ้นก็มีผลมากหรือแม้แต่การสีข้าวที่อุณหภูมิความร้อนสูง ทำให้สารที่ให้ ความหอมสลายไป ที่ผ่านมาได้มีการคิดค้นวิธีการเพิ่มความหอมของข้าวหอมมะลิ ด้วยการฉีดสารอินทรีย์ เร่งความหอม ในช่วงที่ข้าวออกดอก ให้ฉีดสัปดาห์ละ 1 ครั้งเป็นระยะเวลา 1 เดือน และใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ย อินทรีย์เป็นหลัก โดยวิธีการนี้ไม่ได้ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นหรือลดลง แต่ต้นทุนสูงขึ้นไร่ละราว 200 บาท ทางออกต้องหาวิธีให้ข้าวหอมต้องมีความหอมครบที่ตลอดไป ทาง มก. วิทยาเขตกำแพงแสน ได้ดำเนินการ เรื่องนี้อยู่

ด้าน ดร.เดชรัต สุขกำเนิด หัวหน้าภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มก.มองว่า การซื้อขายข้าวออนไลน์โดยลูกหลานชาวนาอาจจะเป็นทางออกหนึ่งที่มีการตื่นตัวกันมาก แต่ อาจจะเป็นกระแสช่วงเวลาหนึ่งที่อาจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ แต่ระยะยาวอาจมีปัญหาละเช่น ระบบการ ขนส่งที่เป็นต้นทุนหลัก ทางที่ดีลูกหลานชาวนาทำงานอยู่ที่ไหนก็ควรจะมาขายข้าวสาร ณ จุดนั้น เป็นต้น **ทั้งหมดนี้ก็เป็อีกมุมมองหนึ่งของนักวิชาการด้านข้าว ที่สะท้อนผ่านเวทีเสวนา เพื่อชี้แนะ ให้เห็นถึงแนวทางในการแก้ปัญหาการค้าข้าวอย่างยั่งยืนในอนาคต**